امارت اسلامی افغانستان

وزارت تحصیلات عالی

پوهنتون سلام

معاونیت تحقیقات

پالیسی تحقیقات

بسم الله الرحمن الرحیم

مقدمه

الحمد لله ربّ العالمین، نحمده و نستعینه و نستغفره و نؤمن به و نتوکل علیه، و نعوذ بالله من شرور أنفسنا و من سیئات أعمالنا. من یهدِه الله فلا مضلّ له و من یضلل فلا هادی له. و الصلاة و السلام علی سیدنا و مولانا محمدٍ، خیر خلقه، و علی آله و أصحابه أجمعین. اما بعد.

پوهنتون خصوصی سلام در سال 1388 هجری شمسی، توسط جمعی از استادان و دانشمندان متخصص افغانستان در پایتخت کشور اساس گذاری شد. تهداب گذاران این پوهنتون قبلا تجربهٔ تدریس در نهاد های مختلف علمی و اکادمیک در داخل و خارج کشور را داشتند. پوهنتون سلام طی یک و نیم دهه فعالیت، با داشتن پوهنحی های شرعیات، حقوق و علوم سیاسی، انجنیری، اقتصاد و کامپیوتر ساینس، هزاران کدر متعهد و مسلکی را از مقاطع لیسانس و ماستری، تقدیم جامعه نموده که در اعمار مادی و معنوی کشور سهم فعال گرفته اند. پوهنتون سلام همچنان در میدان تحقیق و تقدیم بحث های علمی جدید، پیشتاز بوده و از فراورده های علمی و تحقیقی آن در روند تقنین و پالیسی سازی در کشور، استفادهٔ شایان صورت گرفته است.

این جزوه، معرف پالیسی تحقیقات پوهنتون سلام به صورت مفصل می باشد.

دیدگاه

دیدگاه ما اینست که پوهنتون سلام به یک مرکز پیشگام، معتبر و اثرگذار تحقیقاتی در سطح ملی و منطقه‌ای تبدیل شود، که قادر باشد در توجیه و بهبود پالیسی‌ها، تصمیم‌گیری‌های ملی و برنامه ریزی‌های توسعه‌ای نقش فعال و سازنده، ایفا کند.

مأموریت

مأموریت ما، تقویت روند تولید علمی در پوهنتون سلام و حمایت از تحقیقات با کیفیت در حوزه‌های علوم اجتماعی و طبیعی است. این مأموریت شامل توجیه و بسیج استادان برای مشارکت فعال در فعالیت‌های تحقیقی، تشویق و پرورش محصلان به روحیهٔ تحقیق، و راه‌اندازی برنامه ها، برای افزایش ظرفیت‌های تحقیقی استادان و محصلان می‌باشد. همچنین معاونیت تحقیقات سلام با ایجاد زمینه‌های مناسب برای نشر تحقیقات، از جمله تأسیس ژورنال‌ها، ساخت پایگاه‌های اینترنتی، گسترش روابط با مراکز تحقیقی مشابه و فراهم‌سازی منابع فیزیکی و دیجیتالی، تلاش می‌کند پژوهش‌ها در سطح ملی و بین‌المللی به اشتراک گذاشته شود و از این طریق تولیدات علمی با کیفیت را در خدمت توسعه و انکشاف همه جانبه افغانستان قرار دهد.

ارزش های تحقیقی پوهنتون سلام

پوهنتون سلام در انجام تحقیقات در داخل و قبول مقالات از بیرون، پابند ارزش های ذیل می باشد:

مطابقت با تعلیمات اسلامی:

محتوا باید با اصول و ارزش‌های دین اسلام در مطابقت کامل قرار داشته، پالیسی های رسمی امارت اسلامی افغانستان را رعایت نموده باشد.

رعایت اصول اخلاقی:

تحقیقات انجام یافته باید عاری از دروغ، بهتان و مبری از توهین، تحقیر و استعمال الفاظ رکیک باشد.

رعایت صداقت علمی:

مقاله نباید شامل اطلاعات نادرست، اغراق آمیز یا داده‌های جعلی باشد.

دوری از تبعیض و تعصب:

مقالات نباید تبعیض‌آمیز، تحقیرآمیز یا مملوء از توهین نسبت به افراد، یا گروه ها باشد.

پرهیز از سرقت ادبی:

احترام به مالکیت معنوی دیگران و ارجاع صادقانه به منابع، خط سرخ تحقیقات سلام را تشکیل می دهد.

مفیدیت و کارایی:

مقاله باید برای جامعه مفید باشد و به حل مشکلات واقعی کمک کند. پیامبر صلی الله علیه وسلم، مارا از پرداختن به امور لایعنی و بی فائده منع فرموده اند.

نیاز سنجی و اولویت بندی موضوعات تحقیقی

کمیتهٔ مرکزی تحقیقات، حسبِ پلانِ استراتیژیک پوهنتون، موضوعات تحقیقی را اولویت بندی نموده و بعد از نیازسنجی، به شیوه های ذیل مورد پذیرش قرار می دهد:

- در قدم نخست، موضوعاتی که به اساس نیازسنجی های جامعه، از وزارت خانه های امارت اسلامی و ادارات سکتوری، توسط ادارات پوهنحی های مربوطه، به دست آورده شده، بخاطر تحقیقات ترجیح داده شده و اولویت داده می شود.
- در قدم دوم، موضوعاتی را که دیپارتمنت های علمی پوهنتون مهم می داند و نیاز سنجی های داخلی روی آن وجود دارد، ترجیح داده شده و مبنای تحقیقات قرار می گیرند.
- در قدم سوم، عناوین پیشنهادی استادان و یا موضوعاتی که در نتیجهٔ مناقشات علمی سالانه میان اعضای کادرعلمی، تعین و تشخیص شده اند، برای تحقیق انتخاب می گردند.

پروسیجر ثبت و تقدیم مقالات اساتید و محصلان

1. استادان سلام و اعضای کادر علمی، قبل از همه، موضوع پیشنهادی خویش را در کمیته تحقیق دیپارتمنت، ثبت می نماید.
2. بعداً تأئید کمیتهٔ تحقیق پوهنحی، مطابق پروسیجر مشخص موضوع پیشنهادی، را ثبت فارمت مشخصی می سازد که به اساس رهنمود های ریاست محترم تحقیق، تألیف و ترجمهٔ وزارت تحصیلات عالی ترتیب یافته، و به شکل مکتوبی به کمیتهٔ مرکزی تحقیقات سلام می فرستد.
3. تحقیقات محصلین فوق لیسانس، از طریق تنسیق با بورد ماستری پوهنتون، پی گیری می گردد و برای تشویق محصلان دورهٔ لیسانس، وقتا فوقتا مسابقات مقاله نویسی علمی به راه انداخته می شود.
4. همچنان در مورد اختیار موضوعات منوگراف ها با رؤسای پوهنحی ها و آمرین دیپارتمنت ها مجالس صورت می گیرد.
5. معاونیت تحقیقات از خلال مجالس کمیته های تحقیق به سطح پوهنحی ها و به سطح کمیته مرکزی تحقیقات، بر تمام پروسه نظارت داشته و آنرا پیگیری می نماید تا اجرائات مقاله به شکل اصولی تعقیب گردیده و مقاله و اجراءات مربوط به تحکیم و نشر آن اغاز گردد.

معیارهای عام تحقیق در پوهنتون سلام

پوهنتون سلام در تمام تحقیقات خویش، اعم از نوشتن مقالات، ارائه کنفرانس ها وغیره، معیار های ذیل را در نظر می گیرد:

- پوهنتون سلام، مقالات و تحقیقاتی را می‌پذیرد که از نظر منهجی درست، از دید علمی معتبر، و از هرگونه نقل‌قول بدون ارجاع یا کاپی‌برداری مصون باشد.
- پوهنتون سلام، افزون بر زبان‌های ملی، مقالات علمی را به زبان‌های عربی و انگلیسی نیز می‌پذیرد؛ به شرط آن‌که خلاصهٔ مقالات دیگر، به یکی از زبان‌های ملی، و خلاصهٔ مقالات ملی به یکی از زبان‌های بین‌المللی (عربی یا انگلیسی) از سوی نویسنده تهیه و همراه متن اصلی به ادارهٔ مجله سپرده شود.
- مقاله باید کاملاً اصل باشد؛ یعنی پیش‌تر به‌صورت کتاب، در مجله‌ای دیگر یا به شکل دیجیتال، نشر نشده باشد.
- حجم مقالات باید بین ۷ تا ۱۴ هزار کلمه (تقریباً ۱۵ تا ۳۰ صفحه) باشد. در صورت بیشتر یا کمتر بودن، نیاز به موافقهٔ هیئت تحریر مجله است.
- مسؤولیت کامل صحت املایی و انشایی مقاله بر عهدهٔ نویسنده است.
- تا زمانی‌که متن از نظر ظاهری مطابق با فرمت مجله نباشد و معیارهای ابتدایی نشر را تکمیل نکند، برای ارزیابی پذیرفته نخواهد شد.
- مشخصات کامل نویسنده/نویسنده گان و مؤسسهٔ مربوطه باید روی مقاله نوشته شده باشد.
- همچنان، عنوان انگلیسی مقاله، باید در کنار زبان ملی، ازجانب نویسنده نوشته شود.

معیار های قبول مقالات علمی

کار تحقیقی در پوهنتون سلام با در نظر داشت معیار هایی تعین شده صورت می گیرد.

این معیار ها تضمین کنندهٔ آنست که مقالات هم از نظر محتوا و هم از نظر شکل با استانداردهای علمی و پژوهشی قبول شده، مطابقت داشته باشند. این معیار ها در سه بخش ساختار مقاله، ارزیابی و اجرائات بعد از ارزیابی خلاصه شده که به شرح زیر تقدیم می گردد:

الف- ساختار مقاله:

- نوع فونت برای زبان‌های پشتو، دری و عربی***Bahij Zar*** :؛ سایز متن ۱۴، چکیده ۱۲ و پاورقی‌ها ۱۰.
- برای مقالات انگلیسی نیز فونت ***Bahij Zar***با سایز متن ۱۲، چکیده ۱۱ و پاورقی‌ها ۹ استفاده می‌شود.
- عناوین به شکل بولد و مطابق سایز متن درج شوند.
- مقاله باید شامل چکیده، مقدمه، فرضیه، هدف تحقیق، روش تحقیق، پیشینهٔ تحقیق، بدنه اصلی، نتیجه‌گیری، یافته‌ها و منابع باشد.
- پاورقی‌ها به سیستم شیکاگو **(Chicago)** و فهرست منابع به سیستم **APA** تنظیم گردد.

ب- روند ارزیابی مقالات:

مقالات ارسالی به مرکز تحقیقات سلام، هم از نظر محتوا و هم از نظر شکلی، باید با استانداردهای علمی و پژوهشی ذیل مطابقت داشته باشند.

- میزان اقتباس یا (پلیجریزم) نباید بیش از ٪۱۸ باشد.
- موضوع و عنوان تحقیق باید بکر، تازه و کاربردی برای جامعه باشد.
- مقالات واجد شرایط پس از پیشنهاد کمیتهٔ تحقیق و تأیید هیئت تحریر، برای ارزیابی تخصصی به ارزیابی‌کنندگان ارسال می‌شوند. هویت نویسنده برای ارزیابی‌کنندگان و هویت ارزیابی‌کنندگان برای نویسنده محرمانه است.
- ارزیابی‌کنندگان بر اساس معیارهای ۲۰ گانه فرم تحکیم، مقاله را امتیازدهی می‌کنند. مجموع نمرات حداقل ۷۰ برای پذیرش مقاله ضروری است.

ج- اجراءات پس از ارزیابی:

- پس از تأیید شرایط ابتدایی، مرکز تحقیقات به‌صورت مکتوب به نویسنده رسید دریافت مقاله را اطلاع می‌دهد. این رسید به معنی پذیرش نهایی مقاله نیست.
- بعد از انجام پروسهٔ تحکیم (ارزیابی همتا) نویسنده موظف است مقاله را با توجه به نقدها و ملاحظات علمی ارزیابی‌کنندگان تعدیل و بازنویسی کند. در غیر این صورت، قبول مقاله حتمی نیست.
- اداره مجله اختیار ویرایش شکلی مقاله‌ها را دارد
- مقالاتی که نمرهٔ کافی کسب نکنند، پس از موافقت نویسنده، در وب‌سایت رسمی پوهنتون به شکل دیجیتال نشر می‌شوند.
- دفتر مجله مسئول بازگرداندن مقالات ردشده نیست، اما مقالاتی که با اعمال تغییرات اساسی قابلیت نشر پیدا کنند، به نویسنده ارجاع داده می‌شوند تا برای شماره‌های بعدی آماده ساخته شود.

و صلی الله تعالی علی خیر خلقه محمدٍ و علی آله و أصحابه أجمین.

پالیسی تحقیقات در مجلس شماره (3) مؤرخ 1404/03/07هـ.ش کمیته مرکزی تحقیقات مورد تائید قرار گرفت.